

Sprzedaż zwolniona od VAT jest obowiązkowo fakturowana tylko na żądanie nabywcy

[Subskrybuj nas na Youtube](#)

[Zapisz się na newsletter](#)

[Dołącz do ekspertów](#)

04 marca 2026, 23:28

Instytut Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy

Doradztwo podatkowe

Witold Modzelewski

Radca prawny i doradca podatkowy, prezes Instytutu Studiów Podatkowych, profesor Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Jeden z najwybitniejszych specjalistów w zakresie podatków i prawa podatkowego.

To, co się dzieje wokół wystawiania faktur z tytułu sprzedaży zwolnionej od VAT, przekroczyło już granicę groteski. Przepisy na ten temat są jednoznaczne, obowiązują od ponad 20 lat i mają utrwaloną praktykę interpretacyjną – pisze prof. dr hab. Witold Modzelewski.

Wystawianie faktur i innych dokumentów do transakcji zwolnionych z VAT

Przypominam ich treść: na podstawie art. 106b ust. 2 ustawy o VAT **nie ma obowiązku wystawiania faktur VAT z tego tytułu, a zgodnie z ust. 3 tego artykułu faktury te należy wystawiać wyłącznie na żądanie nabywcy** i to pod ściśle określonymi warunkami. Zasada jest prosta: gdy żądania nie zgłoszono w terminie, podatnik nie musi wystawiać tego dokumentu.

Nabywca może zażądać wystawienia każdego innego dokumentu, lecz żądaniem tym sprzedawca jest związany wyłącznie wówczas, gdy dotyczy ono rachunku w rozumieniu art. 87 Ordynacji podatkowej.

W pozostałych przypadkach wystawienie z tego tytułu jakichkolwiek dokumentów zależy od woli stron: mogą one występować pod dowolnymi nazwami: faktur handlowych, not obciążeniowych, not uznaniowych, itp. Bo prawo podatkowe jako prawo publiczne wprowadza tylko te nakazy, które wynikają z przepisów prawa, a niczego bezpośrednio nie zakazuje.

Obok faktury VAT mogą być wystawione dowolne dokumenty handlowe, które strony umów uznają za potrzebne. To tylko u nas faktura VAT, zgodnie z ponad trzydziestoletnią tradycją, z woli stron milionów umów jest również: fakturą handlową, jej treść jest dowodem zawarcia umowy, wezwaniem do zapłaty i ustaleniem terminu płatności, itp. Ale tak być nie musi i po „reformie KSeF” zapewne nie będzie, bo faktura ustrukturyzowana nie nadaje się do roli dokumentu handlowego: nie jest skutecznie doręczona dłużnikowi; faktycznym jej adresem jest KSeF, czyli władza publiczna.

Sprzeczne z prawem pomysły „interpretacyjne”

Skąd biorą się więc pomysły „interpretacyjne” świeżej daty, że mimo braku obowiązku sprzedaż zwolniona z VAT ma być jednak dokumentowana fakturą VAT bez skutecznego żądania nabywcy? Nie wiadomo,

lecz jest to pogląd rażąco sprzeczny z prawem. Być może idzie o to, żeby przymusić podatników wykonujących te czynności do wystawiania faktur ustrukturyzowanych, co z punktu fiskalnego nie ma żadnego znaczenia, bo nie ma tu ani podatku należnego ani naliczonego. A jeżeli tak, to autorzy tego poglądu „wygadali się”, bo w ten sposób chcą bezprawnie gromadzić dane na temat obywateli w KSeF, co z podatkami nie ma nic wspólnego.

Czy wystawiając w 2026 r. rachunki lub inne dokumenty niż faktury VAT z tytułu sprzedaży zwolnionej coś ryzykujemy?

Obiektywnie nie, a nowe sankcje zaczną obowiązywać w roku wyborów, czyli w 2027 r. Ciekawe, czy ktoś odważy się ukarać przysłowiową kwiaciarkę lub lekarza za wystawienie rachunku lub innego dokumentu za zwolnioną od VAT czynność? Czekamy z niecierpliwością.

Nie doręczyłeś mi faktury, nie muszę nic płacić

Niestety problem jest znacznie poważniejszy, bo już pierwsze trzy tygodnie obowiązywania tego pomysłu pokazują skalę zagrożenia. Potencjalni kontrahenci podatników obowiązanych do wystawiania faktur ustrukturyzowanych od 1 lutego 2026 r. nie interesują się KSeF, również dzięki dziwacznej reklamie (antyreklamie?) w telewizji. Motywy tego braku zainteresowania są różne („kto mnie zmusi?”). **Sądzę, że dominuje jednak ten najprostszy: „nie doręczyłeś mi faktury, nie muszę nic płacić”.** Jeżeli została ona wysłana do kogoś innego (np. KSeF), to jest to problem sprzedawcy a nie nabywcy. **Nie ma przecież kary za brak dostępu do KSeF, ani ustawowego obowiązku ich fizycznego otrzymywania w tej postaci.** Wśród sprzedawców dominuje obawa, że istotna część nabywców, na których wystawiono już faktury ustrukturyzowane, po prostu ich nie zapłaci. W jaki sposób trzeba będzie w sądzie udowodnić, że powstał dług, skoro kontrahent nie zna wielkości długu i nie doręczono mu faktury, co powinien zrobić jej wystawca? Bo przecież „otrzymanie” faktury VAT ex lege faktury ustrukturyzowanej na podstawie ustawy o VAT nie jest stanem faktycznym („doręczeniem”).

prof. dr hab. Witold Modzelewski

---

oprac. Paweł Huczko
